

حبس‌های طول‌المدت و اعدام برای جاسوسی و جاسوسان در کشورهای مختلف

«مقابله با جاسوسان» خوب اما دیر!

همزمان با تصویب طرح تشدید مجازات جاسوسان و همکاری کنندگان با رژیم صهیونیستی «جوان» به بررسی مقررات بین‌المللی و قوانین دیگر کشورها در خصوص مجازات جاسوسان و خائنان به وطن پرداخته است

■ **سجاد آذری**
در بسیاری از کشورهای جهان، جاسوسی و کمک به دشمن در زمان جنگ از جدی‌ترین جرائم علیه امنیت ملی محسوب می‌شود و مجازات‌های بسیار سنگینی دارد. این مجازات‌ها بسته به کشور، نوع نظام حقوقی و شرایط خاص زمان جنگ، ممکن است متفاوت باشد با این حال این جرم آنقدر از نظر حقوقی سنگین محسوب می‌شود که نه تنها در قوانین کشورها بلکه حتی از طریق قوانین و مقررات بین‌المللی نیز در خصوص آن قانونگذاری شده است. در مورد کشور ما اما شرایط پس از جنگ با رژیم صهیونیستی به شکل کامل متفاوت شده و در حالی که کشور پیش از این از خلا قوانین بازدارنده در خصوص جرم جاسوسی رنج می‌برد به یکباره طرحی با تشدید مجازات جاسوسان و همکاری کنندگان با رژیم صهیونیستی و کشورهای متخاصم به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید که نوع جرم‌انگاری این جرائم را به شکل جدی متحول کرد.

■ **طرح تشدید مجازات جاسوسان**

طرح تشدید مجازات جاسوسان و همکاری کنندگان با رژیم صهیونیستی و کشورهای متخاصم شامل ۹ ماده است و براساس آن هرگونه مساعیدت با علم و آگاهی بر اساس مواد این طرح، مشمول مجازات افساد فی الارض مندرج در صدر ماده ۲۸۶ قانون مجازات اسلامی است. ماده ۲۸۶ قانون مجازات اسلامی نیز مقرر می‌دارد: «هرگاه کسی به صورت گسترده مرتکب جنایت، جرائم امنیتی، نشر اکاذیب، اخلاف اقتصادی، تخریب، پخش مواد خطرناک، ایجاد مراکز فساد یا معاونت در آنها شود و این اقدامات منجر به اخلاف شدید در نظم، ناامنی، خسارت عمده یا اشاعه وسیع فساد گردد، مقصد فی الارض محسوب به اعدام محکوم خواهد شد.»

ماده یک این طرح تأکید دارد هرگونه فعالیت اطلاعاتی و جاسوسی و اقدام عملیاتی برای رژیم صهیونیستی یا دولت‌های متخاصم از جمله دولت ایالات متحده امریکا یا سایر رژیم‌ها و گروه‌های متخاصم یا برای یک یا mehreren افراد، یا به واسطه به آنها برخلاف امنیت کشور یا منافع ملی، افساد فی الارض محسوب شده و مشمول مجازات مندرج در صدر ماده ۲۸۶ قانون مجازات اسلامی است. همچنین در ماده ۱۲ این طرح نیز آمده است مرتکبین هرگونه اقدام امنیتی، نظامی، اقتصادی، مالی، فناوریانه یا هرگونه مساعدت مستقیم و غیرمستقیم با علم و آگاهی در جهت تأیید تقویت، تحکیم یا مشروعیت بخشی به رژیم صهیونیستی صورت پذیرد، به مجازات افساد فی الارض محکوم و مشمول مجازات مندرج در صدر ماده ۲۸۶ قانون مجازات اسلامی یعنی اعدام خواهند شد. ماده ۱۳ این طرح حتی هرگونه همکاری و مساعدت با علم و آگاهی در انجام برخی موارد به قصد همکاری با رژیم صهیونیستی و دول متخاصم یا سایر رژیم‌ها و گروه‌های متخاصم را نیز مشمول مجازات افساد فی الارض مندرج ماده ۲۸۶ قانون مجازات اسلامی دانسته که این موارد شامل الف- ساخت، مونتاژ، تأمین، انتقال، هر نوع معامله، حمل، نگهداری، وارد نمودن به کشور، به کارگیری یا هرگونه بهره‌برداری از غیرمتعارف اعم از سنتی و نوین به هر نحو که قابلیت کشتار، تخریب یا ایجاد رعب و وحشت داشته باشد یا اجزا و قطعات آنهاست. ب- ساخت، مونتاژ، تأمین، تخریب، هر نوع معامله، حمل، نگهداری، وارد کردن به کشور، به کارگیری یا هرگونه بهره‌برداری از زیرساخت‌ها، پهپادها یا ربات‌های هوشمند یا اجزا و قطعات آنها با کاربری نظامی، جاسوسی، تخریبی، تورو یا اخلاف‌گرانه در سامانه‌های حیاتی و زیرساخت‌های کشور است. پ- هرگونه اقدام به جنگ سایبری، حملات سایبری، اخلاف در شبکه‌های ارتباطی، سامانه‌های اطلاعاتی یا زیرساخت‌های حیاتی کشور و خرابکاری در تأسیسات یا اماکن عمومی یا خصوصی یا هرگونه کمک به چنین اقداماتی است. د- هرگونه دریافت و حال یا معال نظریر ملک، خودرو، طلا، ارز و هر نوع دارایی رمزنگاری شده از جاسوسان یا وابستگان به سرویس‌های اطلاعاتی با علم به وابستگی آنها، صرف‌نظر از اینکه دریافت کننده اقدام مؤثری انجام داده یا نداشته باشد. ه- هرگونه اقدام یا همکاری در انجام فعالیت‌های سیاسی، فرهنگی، رسانه‌ای و تبلیغی، ایجاد و انعکاس خسارت تصنعی یا تهیه یا انتشار اخبار کذب یا هر نوع محتوا که نوعاً موجب ایجاد رعب و وحشت عمومی، ایجاد تفرقه یا خدشه به امنیت ملی باشد را چنانچه مشمول مجازات افساد فی الارض نباشد از تشخیص دادگاه به حبس تعزیری درجه سه و انفصال دائم محکوم دولتی و عمومی محکوم کرده است. از سوی دیگر ارسال فیلم و تصاویر به شبکه‌های معاند یا بیگانه که در صورت انتشار آن نوعاً موجب تضعیف روحیه عمومی، ایجاد تفرقه یا خدشه به امنیت ملی باشد را مستوجب مجازات حبس تعزیری درجه ۵ و انفصال دائم از خدمات دولتی و عمومی و راهپیمایی و تجمعات غیرقانونی در زمان جنگ را مستوجب حبس تعزیری درجه ۴ دانسته است.

ماده ۵ در خصوص استفاده، حمل، خرید یا فروش یا وارد کردن یا در اختیار گذاشتن ابزارهای الکترونیکی ارتباطی

اینترنتی فاقد مجوز از قبیل استارلینک است که ضمن ممنوع کردن آن این جرائم را موجب حبس تعزیری درجه ۶ و ضبط تجهیزات دانسته و تأمین، تولید، توزیع و واردات بیش از ۱۰ عدد از ابزارهای مذکور یا انجام موارد مذکور به قصد مقابله با نظام را مستوجب حبس تعزیری درجه ۴ دانسته است. ماده ۶ این طرح خاطرنشان می‌کند در صورتی که جرائم تعزیری موضوع این قانون در زمان جنگ یا وضعیت‌های امنیتی، نظامی به تشخیص شورای عالی امنیت ملی انجام شود، مجازات مرتکب تا ۳ درجه تشدید می‌شود. از دیگر مواد مهم این طرح ماده ۹ است که هر چند بر اساس قاعده قبح عقاب بلا بیان تأکید دارد این قانون از زمان تصویب لازم الاجراست اما خاطر نشان می‌کند مجازات‌های موضوع این قانون در خصوص جرائمی که قبل از تصویب این قانون شروع شده یا مقدمات آن فراهم شده باشند و مرتکبین آن یا معاونین آنها پس از تصویب این قانون ظرف مهلت سه روز، خود و همکاران خود را به مقامات ذیصلاح معرفی نکنند نیز جاری است.

■ **قوانین قبلی برای مجازات جاسوسان**

هرچند طرح تشدید مجازات جاسوسان و همکاری کنندگان با رژیم صهیونیستی و کشورهای متخاصم واکنشی به اقدامات مزدوران امریکا و صهیونیست‌ها در جنگ اخیر است اما پیش از این نیز جرم جاسوسی و کمک به دشمن در ایران هم در قوانین عادی و هم در شرایط خاص مانند جنگ جرم انگاری شده و از جمله جرائم شدید امنیتی محسوب می‌شد با این حال مشخص است این قوانین و نحوه اجرای آنها تاکنون به اندازه کافی نتوانسته‌اند بازدارندگی لازم را از نظر قانونی ایجاد کنند. از جمله قوانینی که در این خصوص جرم انگاری کرده قانون مجازات اسلامی است که در مواد مختلفی به این جرم و جرائم مربوط پرداخته است. ماده ۴۹۸ قانون مجازات اسلامی مجازات تشکیل یا اداره گروهی با هدف برهم زدن امنیت ملی را اگر محارب شناخته نشود دو تا ۱۰ سال حبس مقرر کرده است. محارب به نیز به موجب ماده ۲۷۹ قانون مجازات اسلامی، عبارت از کشیدن سلاح به قصد جان، مال یا ناموس مردم یا ارباب آنها به نحوی که موجب ناامنی در محیط گردد است که مجازات آن در قانون مجازات اسلامی شامل اعدام، صلب

ردیف	کشور	نام قانون منبع	تعریف جرم	مجازات	توضیحات اضافی
۱	ایران	طرح تشدید مجازات جاسوسان، قانون مجازات اسلامی	جاسوسی برای دشمن، افشای اسرار نظامی، کمک به دشمن در جنگ	از ۶ ماه تا اعدام	در زمان جنگ مجازات‌ها تشدید می‌شود
۲	آمریکا	Treason, Espionage Act ۱۹۱۷ Clause	انتقال اطلاعات به دشمن، خیانت	اعدام یا حبس ابد	برونده‌هایی مانند ویکلی لیکس تحت این قانون بررسی شده‌اند
۳	انگلیستان	National Official Secrets Acts Security Act ۲۰۲۲	افشای اطلاعات طبقه‌بندی‌شده یا همکاری اطلاعاتی با دشمن	تا حبس ابد	شامل اولین پرونده‌های جاسوسی برای چین در سال ۲۰۲۲
۴	روسیه	ماده ۲۷۵ قانون کیفری روسیه	جاسوسی، خیانت	۱۲ سال تا حبس ابد یا اعدام	برونده مشهور کارا موروزا به ۲۵ سال محکوم شد
۵	فرانسه	قانون جزای نظامی و مدنی	جاسوسی نظامی و همکاری با دشمن	تا ۳۰ سال حبس	در گذشته مجازات اعدام هم اعمال می‌شد
۶	آلمان	Strafgesetzbuch (StGB)	خیانت و جاسوسی	تا حبس ابد	ساختن مشخص قضایی برای جرائم امنیتی دارد
۷	چین	قانون ضدجاسوسی (۲۰۱۴، اصلاح ۲۰۲۲)	جاسوسی اطلاعاتی، اقتصادی، نظامی	اعدام، حبس ابد یا طولی مدت	هرگونه جمع‌آوری اطلاعات از نهادهای دولتی حرم مردم تلقی می‌شود
۸	ژاپن	Act on Punishment of Organized Crimes	جاسوسی برای بیگانگان با افشای اطلاعات دولتی	۱۰ تا ۱۵ سال حبس	تحت توافق امنیتی با کشورهای غربی نظارت اطلاعاتی دارد
۹	کانادا	Criminal Code	همکاری با دشمن یا افشای اطلاعات برای	تا ۱۴ سال حبس	نمونه‌هایی از جاسوسی علیه سیکه‌ها گزارش شده است
۱۰	هند	Official Secrets Act ۱۹۳۲	افشای اطلاعات دولتی یا جاسوسی برای دشمن	تا ۱۴ سال حبس	برونده‌هایی مرتبط با پاکستان راجع هستند
۱۱	استرالیا	Criminal Code Act ۱۹۹۵	افشای اسرار دولتی، جاسوسی	تا حبس ابد	بخش‌هایی از قانون به جاسوسی علیه ایران می‌پردازد
۱۲	لهستان	کد کیفری اصلاح‌شده ۲۰۲۲	جاسوسی برای دولت خارجی	تا حبس ابد	قوانین ضد جاسوسی بعد از جنگ اوکراین تشدید شدند
۱۳	سوئد	Foreign Espionage Act ۲۰۲۳	افشای اطلاعات حساس خارجی	تا ۳۰ سال حبس	در پی تنش‌ها با روسیه تصویب شده است
۱۴	آفریقای جنوبی	General Intelligence Laws Amendment	جمع‌آوری اطلاعات بدون مجوز	حبس طولانی‌مدت	لازمه در سال ۲۰۲۲ تصویب شد
۱۵	بلژیک	قانون حفاظت اطلاعات ۱۹۹۸	فعالیت اطلاعاتی غیرمجاز	تا ۱۰ سال حبس	سازمان امنیت ملی نقش اجرایی دارد
۱۶	دانمارک	قانون خدمات امنیتی	جاسوسی و افشای اسرار	تا ۱۲ سال حبس	مشابه قانون آلمان عمل می‌کند
۱۷	هلند	Intelligence and Security Services Act ۲۰۰۲	جاسوسی اطلاعاتی	تا ۱۰ سال حبس	نظارت قضایی ایرانی است
۱۸	پرتغال	قانون امنیت ملی	افشای اطلاعات طبقه‌بندی‌شده	تا ۱۵ سال حبس	با نظارت اتحادیه اروپا تطابق دارد
۱۹	رومانی	قانون کیفری امنیت ملی	جاسوسی اطلاعاتی	۱۰ تا ۲۰ سال	سازوکار نظارتی برای جلوگیری از نفوذ حقوق بشر
۲۰	برزیل	قانون امنیت ملی	کمک به دشمن یا افشای اطلاعات	تا ۱۲ سال حبس	در صورت جنگ مجازات افزایش می‌یابد
۲۱	مکزیک	قانون امنیت ملی	جاسوسی برای دولت متخاصم	تا ۲۰ سال حبس	قانون ویژه برای دفاع ملی دارد
۲۲	آرژانتین	قانون امنیت ملی	همکاری با دشمن	تا ۱۲ سال حبس	بخش‌هایی از قانون برای وضعیت جنگی فعال می‌شود
۲۳	سوئیس	Federal Act on Intelligence Services	جاسوسی دولتی	تا ۱۰ سال حبس	نظارت پارلمانی و قضایی فعال دارد
۲۴	کره جنوبی	National Security Act	جاسوسی برای کره شمالی	تا حبس ابد یا اعدام	شدیدترین قوانین ضدجاسوسی در زمان جنگ بین‌المللی
۲۵	ترکیه	Turkish Penal Code	کمک به دشمن، جاسوسی نظامی	تا حبس ابد یا اعدام	در زمان جنگ مجازات به حداکثر می‌رسد
۲۶	مصر	قانون امنیت ملی	همکاری با دشمن	تا ۲۵ سال حبس یا اعدام	در وضعیت جنگی قوانین اضطراری اجرا می‌شوند

(به صلیب کشیدن، قطع دست راست و پای چپ و نفی بلد (تعیید) است).

ماده ۵۰۱ این قانون نیز مجازات جاسوسی از طریق افشای نقشه‌ها یا اسناد طبقه‌بندی‌شده به دیگران را یک تا ۱۰ سال حبس مقرر داشته و ماده ۵۰۲ نیز مجازات جاسوسی صرف برای بیگانگان در داخل کشور را یک تا پنج سال حبس مقرر کرده است. همچنین ماده ۵۰۵ مقرر داشته است جمع‌آوری اطلاعات طبقه‌بندی‌شده یا هدف ارائه به دیگران بین یک تا ۱۰ سال حبس را در پی خواهد داشت و ماده ۵۰۸ مجازات همکاری با دولت متخاصم را یک تا ۱۰ سال حبس مقرر کرده است. همچنین این قانون تأکید دارد که مجازات جاسوسی است که در این خصوص جرم انگاری کرده قانون مجازات اسلامی است که در مواد مختلفی به این جرم و جرائم مربوط پرداخته است. ماده ۴۹۸ قانون مجازات اسلامی مجازات تشکیل یا اداره گروهی با هدف برهم زدن امنیت ملی را اگر محارب شناخته نشود دو تا ۱۰ سال حبس مقرر کرده است. محارب به نیز به موجب ماده ۲۷۹ قانون مجازات اسلامی، عبارت از کشیدن سلاح به قصد جان، مال یا ناموس مردم یا ارباب آنها به نحوی که موجب ناامنی در محیط گردد است که مجازات آن در قانون مجازات اسلامی شامل اعدام، صلب

■ **چارچوب مجازات حقوق بین‌الملل**
همانطور که گفته شد جرم جاسوس و همکاری با کشورهای متخاصم نه تنها در ایران و کشورهای مختلف جرم انگاری شده بلکه حتی در حقوق بین‌الملل نیز به این جرم پرداخته شده است و بر اساس برخی اسناد

و معاهدات بین‌المللی مربوط به حقوق بشر دوستانه و حقوق زمان جنگ مورد شناسایی و جرم‌انگاری قرار گرفته که کنوانسیون‌ها و منشورهای مختلف را شامل می‌شود از جمله کنوانسیون لاهه ۱۹۰۷ (ماده ۳۱-۲۹) که جاسوس را فردی معرفی می‌کند که مخفیانه یا با تغییر لباس وارد خطوط دشمن شده یا اطلاعات جمع‌آوری کند و خاطرنشان می‌کند چنین فردی در صورت دستگیری قبل از پیوستن به نیروهای خودی، می‌تواند مجازات شود و از وضعیت اسیر جنگی برخوردار نیست. همچنین کنوانسیون ژنو ۱۹۴۹ و پروتکل الحاقی ۱۹۷۷ در پروتکل I، در ماده ۴۶ مقرر داشته است جاسوسان از حمایت کنوانسیون‌ها محرومند ولی همچنان حق دارند محاکمه عادلانه داشته و از شکنجه مصون باشند. از سوی دیگر جرائم سایبری را نیز مقرر داشته نفوذ به داده‌های طبقه‌بندی‌شده و انتقال آن به عنوان جاسوسی رایانه‌ای جرم‌انگاری شده است.

■ **ایالات متحده امریکا**
در ادامه نگاهی به قوانین کشورهای درباره مقابله با جاسوسی می‌اندازیم، در ایالات متحده، جاسوسی طبق قانون جاسوسی مصوب ۱۹۱۷ و اصل خیانت در قانون اساسی جرم محسوب می‌شود. افرادی که در زمان جنگ با دشمن همکاری اطلاعاتی، نظامی یا فنی داشته باشند به جرم خیانت به ملت شناخته شده و ممکن است به حبس ابد یا اعدام محکوم شوند. افشای اطلاعات طبقه‌بندی‌شده به افراد یا دولت‌های بیگانه نیز می‌تواند با مجازات‌های شدید همراه باشد، البته این کشور سابقه بر خورد‌های خشن با افشاگرانی مانند ادوارد اسنودن یا چلسی مینینگ را دارد.

■ **فرانسه**

فرانسه نیز قوانین سختگیرانه‌ای در خصوص جاسوسی

“

پس از تصویب طرح تشدید مجازات جاسوسان جامعیت نسبی در حوزه‌های سنتی و مدرن این جرم ایجاد شده اما طبیعتاً لازم بود این قانون نه پس از وقوع جنایت مزدوران و جاسوسان در جنگ اخیر بلکه پیش از آن تهیه و تصویب می‌شد

و دارد و جاسوسی در زمان جنگ یا همکاری اطلاعاتی با دشمن می‌تواند تا ۳۰ سال حبس به همراه داشته باشد. در فرانسه، طبق قانون جزای نظامی و قانون مجازات عمومی جرم جاسوسی در زمان جنگ، حتی از سوی غیرنظامی نیز جرم محسوب شده و تاحسب ابد یا اعدام (قبل از لغو مجازات اعدام) در پی‌داشت، اما امروز مجازات معمول همان حبس طولی‌المدت یعنی ۳۰ سال است.

■ **روسیه**

در سال ۲۰۲۳ بود که روسیه قوانین سختگیرانه‌تری برای برخورد با جاسوسان و خائنان تصویب کرد. بر اساس ماده ۲۷۵ قانون جزای روسیه، جاسوسی و کمک به دولت‌های بیگانه یا سازمان‌های خارجی با حبس ابد یا حداقل ۱۲ سال مجازات است. همچنین قانون کیفری فدراسیون روسیه، مجازات جاسوسی برای دشمن یا همکاری اطلاعاتی در زمان جنگ را اعدام یا حبس ابد مقرر کرده است.

■ **آلمان**

در آلمان قانون جزایی این کشور جرم جاسوسی را به‌ویژه در زمان جنگ، تحت عنوان خیانت به کشور در نظر گرفته است. در صورتی که فردی اطلاعات امنیتی یا نظامی را در اختیار کشور متخاصم قرار دهد یا با سازمان‌های اطلاعاتی دشمن همکاری کند، ممکن است تا پایان عمر خود مدت، حبس ابد و قوانین آلمان در این زمینه با توجه به تجربه‌های جنگ جهانی دوم بسیار سختگیرانه تنظیم شده‌اند.

■ **چین**

قانون ضد جاسوسی در چین ابتدا در سال ۲۰۱۴ تصویب و در سال ۲۰۲۳ به روزرسانی شد. این قانون فعالیت‌هایی مانند جمع‌آوری اطلاعات سیاسی، نظامی، اقتصادی یا فناوری را در صورت انتقال به کشورهای دیگر به عنوان جاسوسی تلقی کرده و مجازات‌هایی چون حبس طولانی‌مدت، حبس ابد و در موارد شدید حتی اعدام را پیش‌بینی می‌کند. این قانون دامنه‌ای بسیار وسیع دارد و مواردی از جمله ارتباطات علمی یا رسانه‌ای را هم ممکن است در بر گیرد.

■ **کانادا**

در کانادا، قانون جزا در بخش مربوط به خیانت و امنیت ملی، هرگونه انتقال اطلاعات نظامی، اقتصادی یا دولتی به دشمن را تا ۱۴ سال حبس مجازات می‌کند. علاوه بر آن قوانین جدید مرتبط با امنیت سایبری و حفاظت اطلاعات جاسوسی رایانه‌ای را جرم‌انگاری کرده‌اند. ■ **هند**
هند در خصوص جاسوسی قانون قدیمی به نام Official Act Secrets ۱۹۲۳ دارد که در آن افشای هر نوع اطلاعات طبقه‌بندی‌شده جرم محسوب می‌شود و تا ۱۴ سال حبس مجازات دارد، در این خصوص جاسوسی برای پاکستان یا چین از جرائم رایج امنیتی در هند محسوب می‌شود.

■ **ژاپن**

در ژاپن، قوانین مربوط به جاسوسی در قانون مبارزه با جرائم سازمان‌یافته و همچنین قوانین امنیت سایبری دیده می‌شود. انتقال اطلاعات طبقه‌بندی‌شده یا همکاری با دشمن در حوزه‌های نظامی، صنعتی یا اطلاعاتی می‌تواند به مجازات‌هایی بین ۱۰ تا ۱۵ سال حبس منجر شود. ژاپن در سال‌های اخیر با افزایش همکاری‌های اطلاعاتی خود با غربی‌ها حساسیت زیادی نسبت به نشت اطلاعات دارد.

■ **انگلیستان**

در انگلیستان، قوانین مربوط به جاسوسی و افشای اطلاعات دولتی در «قانون اسرار رسمی» و «قانون امنیت ملی مصوب ۲۰۲۳» جمعیم شده‌اند. هر نوع همکاری اطلاعاتی با دولت‌های خارجی یا افشای اطلاعات طبقه‌بندی‌شده به عنوان جرم امنیتی شناخته شده و می‌تواند مجازات‌هایی تا ۱۴ سال حبس یا حتی حبس ابد داشته باشد. در موارد خاص، جاسوسی صنعتی، سایبری یا اقتصادی نیز مشمول این قوانین است.

■ **استرالیا**

در استرالیا، قانون کیفری مصوب ۱۹۹۵، جاسوسی برای دولت‌های خارجی را به شدت مجازات می‌کند. این جرم می‌تواند تا حبس ابد منجر شود، همچنین هرگونه تلاش برای ورود غیرمجاز به سامانه‌های دفاعی یا دولتی به عنوان اقدام علیه امنیت ملی تلقی می‌شود. در این کشور طی دهه اخیر پرونده‌هایی درباره جاسوسی سایبری نیز مطرح بوده است.

■ **لهستان**

طی سال‌های اخیر با توجه به تهدیدات امنیتی که جنگ اوکراین و روسیه برای لهستان ایجاد کرده، این کشور نیز قوانین خود را اصلاح و مجازات جاسوسی را تا حبس ابد افزایش داده است.

■ **کره جنوبی**

در کره جنوبی، قانون امنیت ملی، جاسوسی برای دولت‌های متخاصم به‌ویژه کره شمالی را جرم‌انگاری کرده است. مجازات

این جرم ممکن است تا حبس ابد یا حتی اعدام نیز برسد. فعالیت‌های مشکوک در حوزه ارتباطات، رسانه یا حتی همکاری غیرمستقیم با عوامل دشمن نیز می‌تواند مشمول این قانون باشد.

■ **سوئد**

در سوئد، قانون جاسوسی خارجی (مصوب ۲۰۲۲) افشای اطلاعات به دولت‌های دیگر حتی در زمان صلح را جرم می‌داند و مجازات‌هایی تا ۳۰ سال حبس یا بیشتر برای آن در نظر گرفته است. این کشور پس از تهدیدات سایبری جنگ اوکراین و روسیه قوانین خود را به‌روزرسانی کرده است.

■ **ترکیه**

قانون جزای ترکیه در مواد ۳۲۷ به بعد، جاسوسی و خیانت به کشور را تعریف کرده و در شرایط جنگی، برای همکاری با دشمن مجازات اعدام یا حبس طولی‌المدت را در نظر گرفته است. در شرایط صلح نیز افشای اطلاعات نظامی یا استراتژیک با مجازات‌هایی تا ۲۵ سال حبس همراه است.

■ **مصر**

در مصر، قانون امنیت ملی هرگونه همکاری اطلاعاتی با انتقال اطلاعات حساس به دشمن را تا مجازات اعدام در شرایط خاص (جنگ یا بحران امنیتی) جرم‌انگاری کرده است. نیروهای امنیتی این کشور به‌شدت با افرادی که با دولت‌های بیگانه در ارتباط باشند، برخورد می‌کنند.

■ **برزیل**

در برزیل، قانون امنیت ملی هرگونه جاسوسی، انتقال اطلاعات یا حمایت از اقدامات دشمن را جرم دانسته و مجازاتی تا ۱۲ سال حبس برای آن پیش‌بینی کرده است. در مواردی که اقدامات موجب تهدید تمامیت ارضی یا ثبات نظامی شود، مجازات تشدید می‌شود.

■ **مکزیک**

در مکزیک، قانون امنیت ملی (مصوب سال ۲۰۰۵) جاسوسی برای کشورهای خارجی یا افشای اطلاعات طبقه‌بندی‌شده را تا ۲۰ سال حبس مجازات می‌کند. همچنین افرادی که با دولت‌های بیگانه تماس مخفیانه برقرار کنند نیز تحت تعقیب کیفری قرار می‌گیرند.

■ **آرژانتین**

همکاری با دشمن یا جاسوسی برای دولت‌های خارجی، طبق قانون امنیت ملی آرژانتین می‌تواند تا ۱۲ سال حبس داشته باشد.

■ **شیلی**

در شیلی، افشای اطلاعات طبقه‌بندی‌شده یا همکاری با دشمن به عنوان جرم امنیتی شناخته شده و مجازات آن تا ۲۰ سال حبس است.

■ **سنگاپور**

در سنگاپور، قانون اسرار رسمی انتقال اطلاعات دولتی یا نظامی به دشمن را جرم دانسته و برای آن تا ۱۰ سال حبس در نظر گرفته است. این کشور با برخورد‌های سختگیرانه امنیتی، فعالیت‌های اطلاعاتی را به شدت کنترل می‌کند.

■ **آفریقای جنوبی**

قانون امنیتی جدید سال ۲۰۲۳ آفریقای جنوبی، جاسوسی و جمع‌آوری اطلاعات برای دشمن را جرم‌انگاری کرده و مجازات آن تا ۲۵ سال حبس مقرر شده است.

■ **هلند**

در هلند، قانون خدمات اطلاعاتی و امنیتی، هرگونه فعالیت اطلاعاتی بدون مجوز با همکاری با دولت‌های بیگانه را جرم تلقی و برای آن تا ۱۰ سال حبس تعیین کرده است. این قانون شامل جاسوسی در فضای سایبری نیز می‌شود.

■ **پرتغال**

قوانین امنیتی ملی پرتغال شامل جرم‌انگاری جاسوسی و افشای اطلاعات می‌شود که بر اساس این قانون مجازات‌های این جرائم بسته به شدت جرم، از پنج تا ۱۵ سال حبس متغیر است.

■ **رومانی**

در رومانی، جمع‌آوری اطلاعات نظامی یا همکاری با دشمن خارجی از جرائم امنیتی است و ممکن است تا ۲۰ سال حبس مجازات داشته باشد.

■ **بلژیک**

بلژیک دارای قوانین ضدجاسوسی قوی است که شامل نظارت پارلمان بر نهادهای اطلاعاتی نیز می‌شود. مجازات‌ها معمولاً بین پنج تا ۱۵ سال حبس هستند.

■ **سوئیس**

قانون فدرل خدمات اطلاعاتی سوئیس، فعالیت‌های اطلاعاتی غیرقانونی یا انتقال اطلاعات حساس را تا ۱۰ سال حبس قابل مجازات دانسته است. فعالیت‌های اطلاعاتی خارجی یا بدون مجوز می‌تواند به عنوان تهدید علیه امنیت ملی تلقی شود.

■ **نتیجه‌گیری**

در نتیجه‌گیری درباره قوانین ضدجاسوسی و مجازات‌های مرتبط با همکاری با دشمن در کشورهای مختلف و با تمرکز بر بررسی تطبیقی با قوانین ایران، می‌توان گفت اکنون پس از تصویب طرح تشدید مجازات جاسوسان جامعیت نسبی در حوزه‌های سنتی و مدرن این جرم ایجاد شده و از همکاری با دشمن، انتقال اسناد طبقه‌بندی‌شده، پنهان کردن جاسوس گرفته تا ایجاد نوین مانند جاسوسی سایبری را مورد توجه قرار داده است و همچنین با طایفه‌بندی قانونی مخصوصاً به جاسوسی و خیانت در زمان جنگ پرداخته که مجازات‌های متنوع و متناسب با بدت جرم را در خصوص آن پیش‌بینی کرده است اما طبیعتاً لازم بود این قانون نه پس از وقوع جنایت مزدوران و جاسوسان در جنگ اخیر بلکه پیش از آن تهیه و تصویب می‌شد.